

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ І КРАЄЗНАВСТВА СЕРЕД ШКОЛЯРІВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Тарас МАЛАНЮК

Прикарпатський університет імені Василя Стефаника

Актуальність. Туристсько-краєзнавча діяльність – найбільш масова форма активного відпочинку й оздоровлення учнів, а також одна з найдієвіших засобів виховання школярів. Під час подорожі учні ознайомлюються з природою та історією свого рідного краю, її пам'ятками культури, виконують суспільно-корисну роботу.

Туристичні походи та екскурсії мають велике пізнавальне значення, вони розширюють світогляд учасників, дають змогу краще ознайомитись з економікою, звичаями, побутом населення. Знання, набуті юними туристами у поході та під час екскурсій, цінні тим, що їх вони черпають безпосередньо з життя. Однією з форм вивчення території свого краю є краєзнавча робота. Щоб зібрати якомога більше відомостей під час подорожей, треба по-перше, мати певні знання з геології, історії, бітаніки, зоології та інших дисциплін; по-друге, потрібні навички в спостереженні за природою, вміння фотографувати, робити замальовки об'єктів, нотатки про зустрічі з цікавими людьми, тобто мати навички краєзнавчої роботи.

Метою нашого дослідження є вивчення стану розвитку туризму і краєзнавства серед школярів області.

Результати дослідження. В закладах освіти області проводиться певна робота з розвитку туризму і краєзнавства та їх використання з метою національно-патриотичного виховання учнівської молоді.

Про це свідчать наведені дані у таблицях 1,2 та зростаючий інтерес дітей щодо занять туризмом, пізнання рідного краю.

Поштовх до поживлення туристично-краєзнавчої роботи серед учнівської молоді дали прийняті в останні роки законодавчі, урядові та відомчі правові і адміністративні документи, які регламентують дану сферу діяльності, а також оголошення обласною адміністрацією та обласною Радою 2003 року – роком туризму в області [1,2].

Головною ланкою туристично-краєзнавчої роботи є організація її активних форм (спортивних подорожей, екскурсій з метою пізнання рідного краю, фізичного виховання та духовного збагачення школярів).

У області склалася певна система її проведення, зокрема, щорічно відбуваються обласні зльоти – змагання юних туристів – краєзнавців, юних геологів, змагання з різноманітними видами пішохідного туризму, спортивного орієнтування, лищатарського туризму, масового сходження школярів на найвищі вершини Українських Карпат (Говерлу та Шпиль), проводиться обласна краєзнавча конференція “До берегів відродження” та обласний оздоровчо-краєзнавчий табір.

Є певні здобутки юних туристів і краєзнавців на всеукраїнських змаганнях та конкурсах. В 2002 році гуртківці Облдержцентру туризму і краєзнавства учнівської молоді стали переможцями зі спортивного орієнтування серед вихованців позашкільних закладів. На III Всеукраїнському зльоті юних туристів – краєзнавців призерами стали учасники калуської філії Облдержцентру.

Бронзовими призерами чемпіонату України серед дорослих з техніки лижового туризму в 2003 році стали гуртківці Облдержцентру туризму і краєзнавства учнівської молоді з м. Яремче, срібним призером в заочній першості України на кращу туристську – краєзнавчу подорож серед учнівської та студентської молоді стала команда Коломийської станції юних туристів.

Значно пожвавилася за останні роки екскурсійна робота з учнівською молоддю. Настав час розробки і впровадження комплексних краєзнавчих екскурсій, які б охоплювали всю учнівську та студентську молодь. Це дало б можливість зрівноважити дві крайності у сьогоденній практиці, коли з однієї сторони переважають тенденції до надмірного захоплення екскурсійними поїздками за межі області в ближнє і дальнє зарубіжжя, водночас учні не володіють елементарними знаннями про своє село, місто, район, область, не знають часу їх заснування, назв урочищ і вершин, прізвищ видатних земляків, діячів історії, культури, літератури, мистецтва, науки. Інша крайність – коли значна частина дітей взагалі не виїжджає за межі свого населеного пункту.

Насамперед цю проблему необхідно кардинально вирішити Міністерству освіти і науки України, ввівши до навчальних планів програм, краєзнавчі екскурсії за кожним предметом. Для прикладу сьогодні, із історії України, всесвітньої історії, української мови і літератури взагалі не передбачено годин на екскурсії, а з географії є три години і то у п'ятому класі. Та нам, не чекаючи на вказівки міністерства, треба впроваджувати предмети туризм, краєзнавство за рахунок варіативної частини навчальних планів.

Шкільне краєзнавство посідає ключове місце в національно-патріотичному вихованні молодого покоління, а участь у Всеукраїнському русі учнівської молоді за збереження і примноження традицій, звичаїв, обрядів народу, Всеукраїнських експедиціях “Краса і біль України”, “Сто чудес України”, обласної - “Люби і згади свій рідний край” сприяє вихованню в учнів національної гордості, усвідомлення особистої причетності до свого роду, етнічної групи, народу, розумінню життя в Україні його проявах.

Понад 35 тисяч школярів та студентів області беруть активну участь у виконанні завдань руху та експедицій.

Найголовнішим завданням пошуково-дослідницької діяльності бачимо в написанні історії родоvodu, рідної школи, села, селища, книги пам'яті полеглих за волю України, створення у кожній середній школі комплексного краєзнавчого музею, комісії

На підставі проведеного дослідження можна зробити такі висновки :

1. Туристсько – краєзнавча робота дає можливість виявити основні інтереси дітей, пробуджувати їх спостережливість сприяти розвитку дослідницьких здібностей учнів.
- 2.3 метою активізації туристсько-краєзнавчої роботи серед школярів необхідно інтеграція вчителів загальноосвітніх шкіл та спеціалістів позашкільних закладів.

Література

1. Про заходи щодо підтримки краєзнавчого руху в Україні: Указ Президента України від 23.01.2001 №35/2001 Уряд. Кур'єр 2001. 31 січня.
2. Про основні напрямки розвитку туризму в Україні до 2010 року : Указ Президента України від 10.08.99 №973/99 Уряд. кур'єр – 1999. – 29 вересня.

Таблиця 1.

Показники туристично-краєзнавчої діяльності в Івано-Франківській області

Райони	1999 рік					2000 рік				
	Кількість походів	Кількість гуртків	Участь в Експедиції "Люби і знай свій рідний край"	Оздоровлення дітей	Кількість екскурсій	Кількість походів	Кількість гуртків	Участь в Експедиції "Люби і знай свій рідний край"	Оздоровлення дітей	Кількість екскурсій
Богородчанський	*	*	*	*	*	26	46	79(1580 уч.)	*	153
Верховинський	*	*	*	*	*	15	5	5(78 уч.)	168	26
Галицький	*	*	*	*	*	1	1	*	*	*
Городенківський	10	3	55(825 уч.)	*	15	*	*	*	*	*
Долинський	32	4	*	145	2	36	7	15(154 уч.)	*	35
Калуський	4	4	34 (900 уч.)	*	*	*	*	*	*	*
Коломийський	63	63	62 (638 уч.)	*	81	2	71	40 (405 уч.)	15	145
Косівський	*	20	35 (650 уч.)	1893	35	-	20	17 (280 уч.)	*	*
Надвірнянський	30	18	3 (30 уч.)	20	85	*	*	*	*	*
Рогатинський	29	6	57 (834 уч.)	*	*	3	5	48 (720 уч.)	*	68
Рожнятівський	*	*	*	*	*	21	2	33 (470 уч.)	*	*
Снятинський	72	3	105 (348 уч.)	1064	128	23	2	3 (45 уч.)	1230	52
Тисменицький	*	*	*	*	*	22	2	39 (975 уч.)	200	39
Тлумацький	25	*	54 (708 уч.)	*	82	13	4	81 (1240 уч.)	24	74
м. І-Франківськ	*	*	*	*	*	1	*	15 (300 уч.)	1610	296
м. Калуш	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
м. Коломия	75	26	2 (20 уч.)	*	*	*	*	*	*	*
м. Яремча			*	*	*	19	9	8 (160 уч.)	10	5
Всього	340	147	407 (4953)	3122	428	182	174	383 (6407)	3257	893

Показники туристично-краєзнавчої діяльності в Івано-Франківській області

Райони	2001 рік					2002 рік				
	Кількість походів	Кількість гуртків	Участь в Експедиції "Люби і знай свій рідний край"	Оздоровлення дітей	Кількість екскурсій	Кількість походів	Кількість гуртків	Участь в Експедиції "Люби і знай свій рідний край"	Оздоровлення дітей	Кількість екскурсій
Богородчанський	*	*	*	*	*	29	74	82 (1610 уч.)	*	191
Верховинський	12	12	2 (30 уч.)	560	30	*	*	*	*	*
Галицький	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Городенківський	18	1	40(792 уч.)	305	*	*	18	38 (420 уч.)	*	24
Долинський	15	4	15 (150 уч.)	*	*	1	2	8 (97 уч.)	98	2
Калуський	6	*	150 (2250 уч.)	140	*	4	*	34 (510 уч.)	200	25
Коломийський	92	4	15 (205 уч.)	15	269	62	11	63 (734 уч.)	12	97
Косівський	*	19	21 (250 уч.)		65		14	14 (150 уч.)	*	*
Надвірнянський	*	*	*	*	*	16	36	48 (1006 уч.)	20	93
Рогатинський	7	8	6 (90 уч.)	*	*	8	7	6 (90 уч.)	*	*
Рожнятівський	*	*	*	*	*	14	27	30 (300 уч.)	*	300
Снятинський	30	5	35 (700 уч.)	731	42	*	*	*	*	*
Тисменицький	*	*	*	*	*	2	2	16 (300 уч.)	8	142
Тлумацький	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
м. І-Франківськ	93	20	61 (1468 уч.)	272	242	95	22	64 (1482 уч.)	323	282
м. Калуш	263	33	12 (238)	200	357	273	34	14 (264 уч.)	150	443
м. Коломия	1	20	3 (60 уч.)	10	*	1	20	3 (60 уч.)	10	*
м. Яремча	*	10	*	9	*	*	10	16 (320 уч.)	9	*
Всього	537	136	360 (6233)	2242	1005	505	277	436 (7343)	830	159

CONDITION AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF TOURISM AND REGIONAL STUDY AMONG THE SCHOOLBOYS OF IVANO-FRANKOVSK AREA

Taras MALANYUK

Prikarpatsky university of a name of Basil Стефаніка

Anotation. Status and activities of development of tourzsm and country studing among pupils of the State that is basid on holding of State competitions, tour walks, excours visits and country studing konferenses are shown in this argument.

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ СПОРТИВНОЇ ГРИ ФУТБОЛ В ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНІЙ ФІЗИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ

Едуард МАЛЯР

Тернопільський державний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка

Аналіз документів, що регламентують організацію навчально-виховного процесу навчальної роботи з фізичного виховання у вищих навчальних закладах свідчить про те, що даній роботі з боку держави приділяється належна увага. Проте ефективність фізичного виховання студентської молоді залишається досить низькою. Саме тому в 2005 році було затверджено нова редакція програми з фізичного виховання для студентів вищих закладів освіти.

Актуальність впровадження нової програми з фізичного виховання зумовлюється зростаючим замовленням сучасного суспільства на всебічно розвинуту гармонійну особистість фахівця, яка має високий рівень здоров'я, необхідну фізкультурну освіту та фізичну підготовленість, спроможну до фізичного удосконалення, щоб відповідати вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики [6]. Це ставить перед науковцями нове завдання щодо наукового обґрунтування і впровадження специфічної для кожної спеціальності професійно-прикладної фізичної підготовки (ППФП), яка забезпечуватиме набуття студентом фонду рухових умінь і навичок, що визначають високофізичну готовність випускників вищого закладу освіти до життєдіяльності й певної професії.

Наукові основи складання програм ППФП студентів розробляли В.М.Наскалов, С.А.Зварін, І.Г.Кривць, В.І.Льїніч, вивченню фізичного стану студентів, як однієї з умов професійної підготовки присвячені роботи В.В.Бабушкіна, Є.Є.Безніса, О.В.Дрозд, С.В.Льїнкової, Л.С.Кривченко, В.А.Щербініної, Т.Ю.Круцевич, Н.М.Цимбала. Професійно-прикладна спрямованість фізичного виховання студентів педагогічних спеціальностей відображена в працях М.Я.Віленського, В.І.Льїніча, Р.С.Сафіна, С.В.Звукової, Н.І.Щербака, А.І.Драчука, І.Б.Верблюдова, технічних спеціальностей –